

Příloha 1: Využívání slevy na pojistném

Analýza dat o čerpání slevy na odvody z pojistného na sociální zabezpečení na základě vlastní analýzy individuálních dat za období únor 2023 až srpen 2025 a podkladů ČSSZ

Kateřina Šafářová, Jonáš Kreisinger, Benjamin Kunc z Oddělení analýz a hodnocení dopadů regulace, MPSV

Shrnutí

Cílem této přílohy je popsat využívání slevy ve větším detailu, než je popsáno v hlavním dokumentu – kolik osob a firem ji čerpá, v jakých jsou NACE odvětvích, jaké mají jednotlivé skupiny vyměřovací základy, na jaké úvazky ji čerpají apod.

Analýza individuálních dat přinesla zjištění, že od února 2023 do srpna 2025 slevu využilo **32,6 tisíc** jedinečných zaměstnavatelů a **180,8 tisíc** jedinečných zaměstnanců. Rozsah využívání je po prvotním krátkém náběhu v čase stabilní a výkyvy jsou malé. Opatření si tedy našlo své adresáty, kteří slevu využívají.

Hlavními podpořenými skupinami jsou **pečující o děti do 10 let** (36 %) a osoby ve věku **55+** (32 %)¹. Následují mladší 21 let (20 %), OZP (8 %), studenti do 26 let (4 %). Přibližně ¾ podpořených zaměstnanců (73 %) tvoří **ženy**. Podporu naopak téměř vůbec nevyužívají skupiny zaměstnanců pečujících o jiné osoby ani zaměstnanci, kteří nastoupili jako uchazeči o zaměstnání na rekvalifikaci.

Nejčastěji využívaná zkrácená pracovní doba je **30 hodin týdně**, což je maximální možná hodinová hranice pro využití slevy (využívá 30 % osob, na které je čerpána sleva)², následovaná 20 hodinami týdně (využívá 26 %), což odpovídá polovičnímu úvazku. Tyto úvazky jsou na základě ISPV dat z let 2021-2024 (podrobněji viz hlavní analýza kapitola Vyhodnocení naplnění cílů) nejoblíbenější i v populaci všech zaměstnanců pracujících do 35 hodin týdně (ať už na ně zaměstnavatel čerpá slevu či nikoliv). V platové sféře je na prvním místě u těchto částečných úvazků 20 hodin týdně a 30 hodin na druhém, ve mzdové sféře je pořadí opačné.

Průměrný vyměřovací základ zaměstnance podporovaného slevou je **23 049 Kč**. To je při průměrné týdenní pracovní době 23,3 hodin týdně pod průměrem hrubé měsíční mzdy.

67 % zaměstnaneckých vztahů, které podpořila sleva, trvalo ke konci roku 2024 déle než 2 roky – tedy déle, než vznikla možnost čerpat slevu. **U většiny zaměstnanců, kteří využívají slevu na zkrácený úvazek, tak nedošlo ke vzniku nového pracovního poměru.** Nové zaměstnanecké vztahy, na které je uplatněna sleva a trvají kratší dobu než 2 roky, se týkají celkem **26 619 osob**.

ČSSZ uvádí, že sleva přišla státní kasu za prvních 22 měsíců na cca **2 mld. Kč**.

Největší skupinu unikátních firem čerpajících slevu tvoří **ty nejmenší do 9 zaměstnanců (43 %)**. Firmy do 19 zaměstnanců představují 60 %, firmy **do 50 zaměstnanců** pak **79 %** jedinečných firem čerpajících slevu.

Slevu čerpají v porovnání s celorepublikovou strukturou **častěji firmy s 50+ zaměstnanci**, těch je mezi celkem firem čerpajících slevu přibližně **5x více** než odpovídá jejich podílu v ČR³, prvenství mají firmy nad 5 000 zaměstnanců, kterých je mezi příjemci slevy dokonce **8,5x více** než odpovídá jejich podílu v ČR. Nejmenších firem do 9 zaměstnanců je mezi příjemci slevy naopak téměř **2x méně**, než by odpovídalo jejich podílu v ČR, což může souviset s tím, že často nemají mezi zaměstnanci osoby z cílových skupin pracujících na částečný úvazek v rozsahu 8 až 30 hodin týdně.

¹ Těchto skupin je také v celé populaci nejvíce, osob ve věku 55-70 přibližně 2 miliony, zatímco rodičů dětí do 10 let přibližně 1,5 milionu při započtení obou rodičů. Podrobněji viz kapitola Relevance cílů pro budoucnost v hlavní analýze.

² Podíly počítáme z osob, u kterých je týdenní doba sledována, což jsou všichni mimo osoby zařazené ve skupině mladší 21 let, u nichž rozsah slevy není s ohledem na plošnou podporu této věkové skupiny sledován.

³ Podíly v ČR dle počtu zaměstnanců spočítány pro ekonomické subjekty se zaměstnanci (vyjmuty ekonomické subjekty bez zaměstnanců a s počtem "neuvedeno").

Z hlediska odvětví slevy NACE využívá největší podíl zaměstnanců slevu ve **Vzdělávání, Zdravotní a sociální péči a Velkoobchodu a maloobchodu**.

Obsah

Shrnutí	2
Metodologie	5
Celkové počty	6
Čerpání slevy z hlediska zaměstnanců.....	7
Cílové skupiny	7
Věková struktura zaměstnanců čerpajících slevu	8
Týdenní pracovní doba	9
Vyměřovací základy	9
Délka zaměstnání.....	10
Ekonomická odvětví CZ-NACE.....	11
Regionální pohled.....	12
Čerpání slevy z hlediska ekonomických subjektů	13
Podle počtu zaměstnanců	14
Seznam grafů	15

Metodologie

Oddělení analýz a hodnocení dopadů regulace získalo pro tuto ex post RIA individuální data ČSSZ o využívání slevy na pojistné u zkrácených úvazků.

Čistění a interpretace dat ze strany MPSV probíhá po metodologických konzultacích s ČSSZ. Zpracování dat probíhá anonymizovaně, v programu R, na základě DPIA a při zajištění všech potřebných opatření pro ochranu osobních údajů.

Regionální data o čerpání slevy vycházejí z registru pojistných vztahů, který byl s daty o čerpání slevy propojen, konkrétně z uvedené obce trvalého bydliště zaměstnanců. Trvalé a reálné bydliště není ve 100 % případů shodné (podhodnoceny jsou zejména velká města, kde žije část lidí s trvalým bydlištěm jinde, např. v Praze žije podle průzkumů až o 20 % obyvatel více, než kolik jich zde má uvedené trvalé bydliště), přesnější data nicméně nejsou k dispozici.

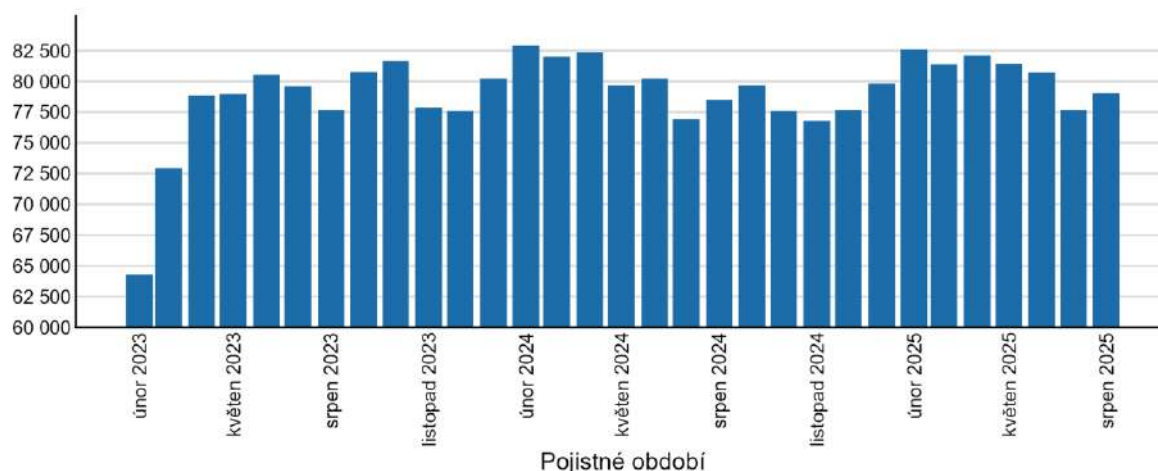
Celkové počty

Využívání slevy narůstalo během prvních, zejména dvou, měsíců, kdy sleva začala být uplatnitelná. Během února a března 2023 tak do systému nastoupily počty zaměstnanců a zaměstnavatelů, kteří se od té doby drží na obdobných hladinách a výrazně se nemění. Využívání slevy se tak jeví jako stabilní, v čase prakticky neroste.

Analýza individuálních dat přinesla zjištění, že od února 2023 do srpna 2025 slevu využilo **32,6 tisíc** jedinečných zaměstnavatelů a **180,8 tisíc** jedinečných zaměstnanců. Rozsah využívání je po prvotním krátkém náběhu v čase stabilní a výkyvy jsou malé

Graf 1: Počet jedinečných zaměstnanců, na něž byla v jednotlivých měsících čerpána sleva

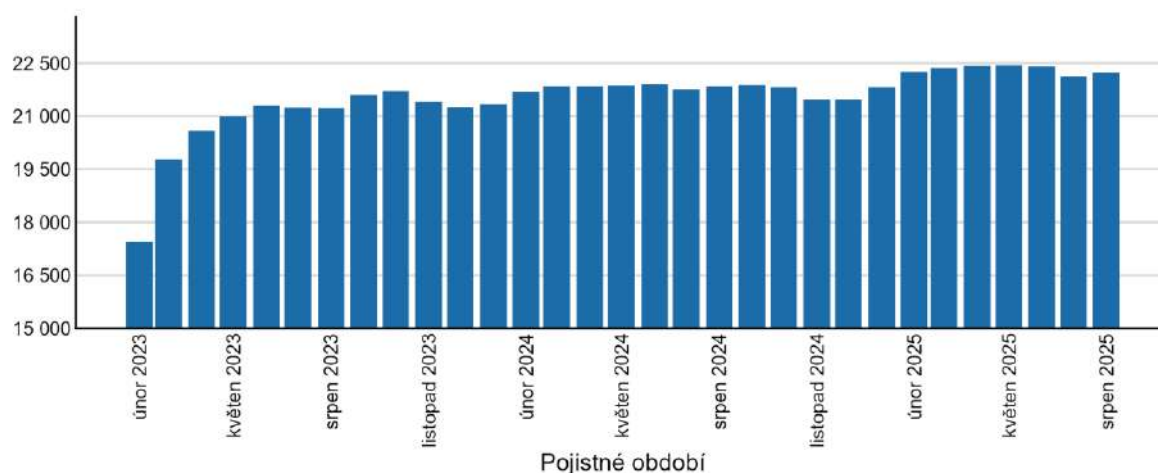
Počet jedinečných zaměstnanců podpořených slevou

Zdroj: Administrativní data o čerpání slevy za období únor 2023 až srpen 2025.

Graf 2: Počet jedinečných ekonomických subjektů, které čerpaly v jednotlivých měsících slevu

Počet jedinečných IČO čerpajících slevou alespoň na 1 zaměstnance

Zdroj: Administrativní data o čerpání slevy za období únor 2023 až srpen 2025.

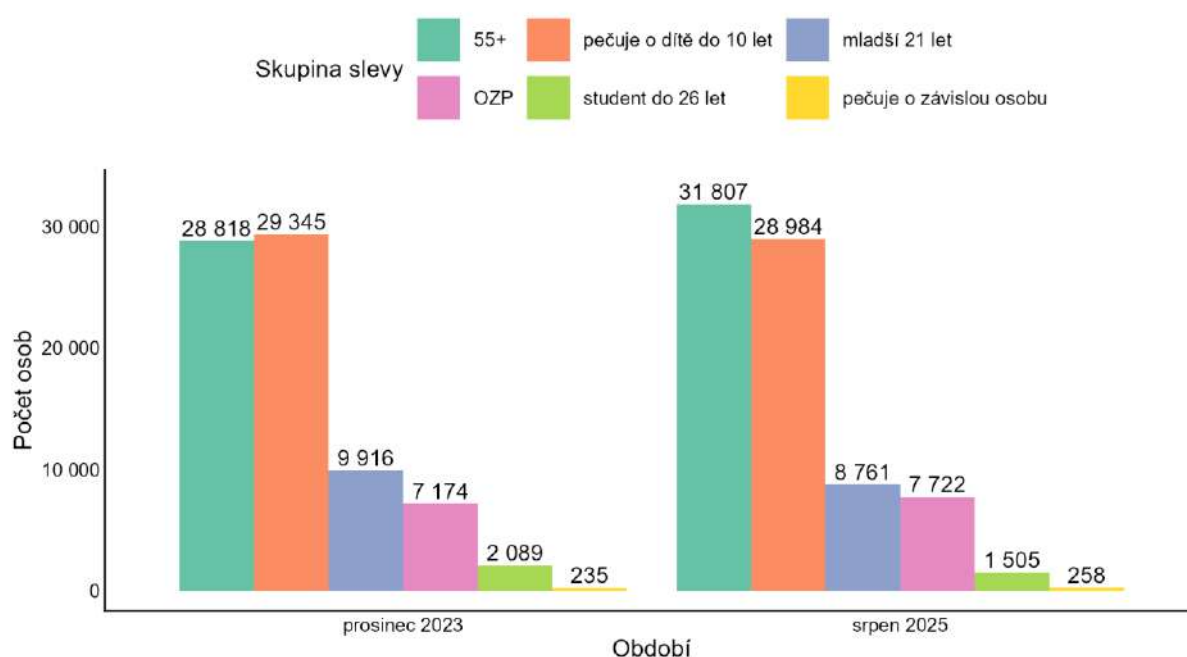
Čerpání slevy z hlediska zaměstnanců

Cílové skupiny

Nejvíce slevu čerpají skupiny **osoby 55+ a pečující o dítě do 10 let**, obě skupiny jsou zastoupeny stejným. Hlavními podpořenými skupinami jsou **pečující o děti do 10 let** (36 %) a osoby ve věku **55+** (32 %). Následují mladší 21 let (20 %), OZP (8 %), studenti do 26 let (4 %). Přibližně $\frac{3}{4}$ podpořených zaměstnanců (73 %) tvoří **ženy**. Podporu naopak téměř vůbec nevyužívají skupiny zaměstnanců pečujících o jiné osoby ani zaměstnanci, kteří nastoupili jako uchazeči o zaměstnání na rekvalifikaci.

Podporu naopak téměř vůbec nevyužívají skupiny zaměstnanců pečujících o dítě do 10 let závislé na pomoci jiné osoby ani zaměstnanci, kteří nastoupili jako uchazeči o zaměstnání na rekvalifikaci.

Graf 3: Počet jedinečných zaměstnanců podle skupiny pro čerpání slevy

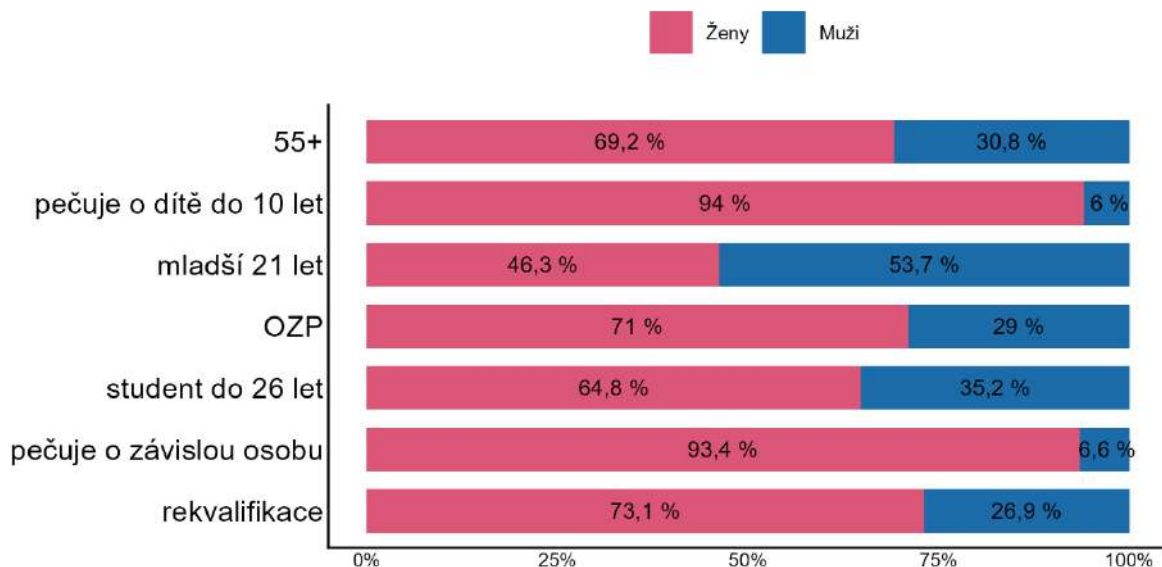

Zdroj: Administrativní data o čerpání slevy ve 2 zvolených bodech (ne celý rok po platnosti slevy a v posledním vyhodnocovaném období). Zobrazeny pouze skupiny s více než 100 jedinečnými zaměstnanci v daném měsíci.

Slevu využívání **dominantně ženy**. Tvoří téměř ¾ podpořených zaměstnanců. Převažují ve všech podporovaných skupinách s výjimkou pracovníků mladších 21 let.

Graf 4 Podíly mužů a žen čerpajících slevu v jednotlivých skupinách

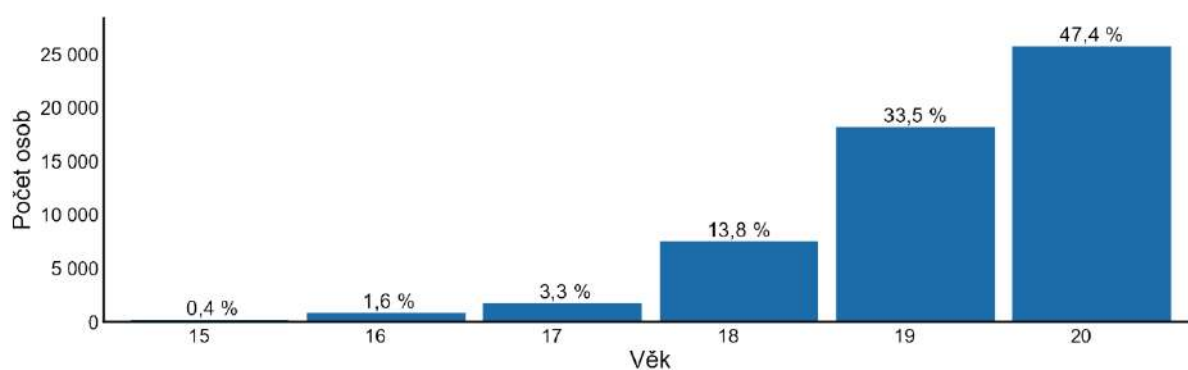
Unikátní zaměstnanci čerpající slevu dle pohlaví

Zdroj: Administrativní data o čerpání slevy za období únor 2023 až srpen 2025. Řazeno sestupně dle velikosti skupin čerpajících slevu.

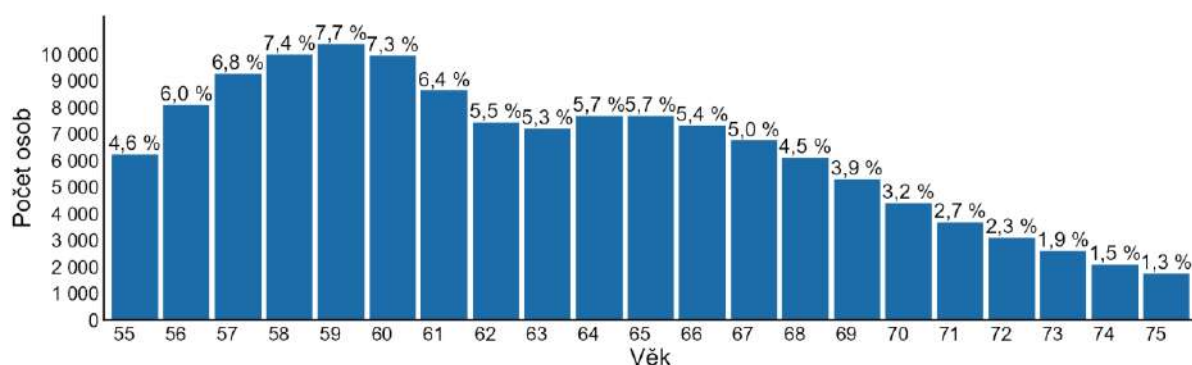
Věková struktura zaměstnanců čerpajících slevu

Graf 5: Osoby ve skupině mladší 21 let

Zdroj: Administrativní data o čerpání slevy za období únor 2023 až srpen 2025.

Graf 6: osoby ve skupině 55+

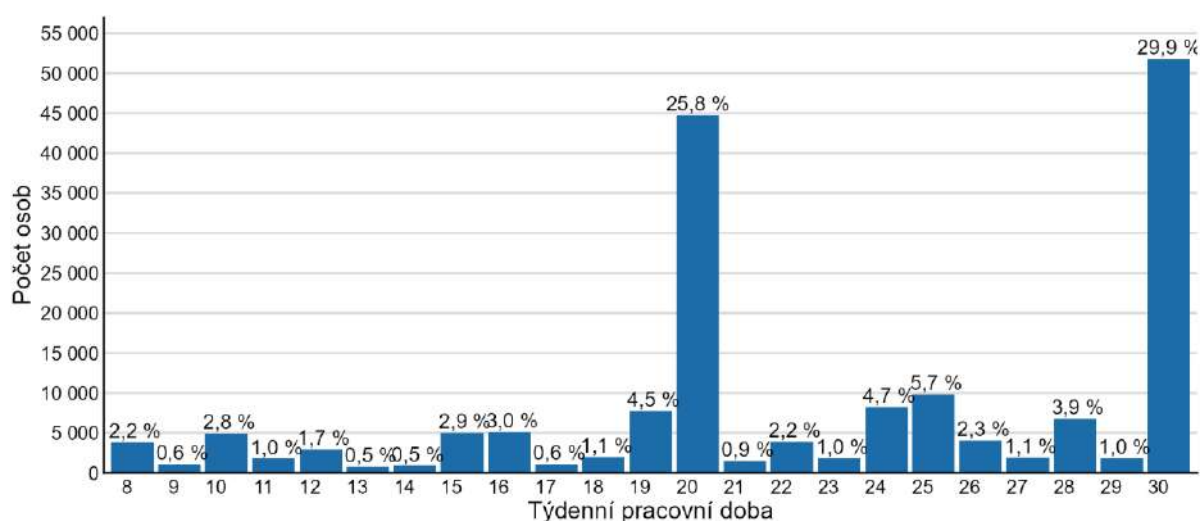

Zdroj: Administrativní data o čerpání slevy za období únor 2023 až srpen 2025

Týdenní pracovní doba

Nejčastěji využívaná zkrácená pracovní doba je **30 hodin týdně**, což je maximální možná hodinová hranice pro využití slevy (využívá 30 % osob, na které je čerpána sleva)⁴, následovaná 20 hodinami týdně (využívá 26 %), což odpovídá polovičnímu úvazku. Tyto úvazky jsou na základě ISPV dat z let 2021-2024 nejoblíbenější i v populaci všech zaměstnanců pracujících do 35 hodin týdně (ať už na ně zaměstnavatel čerpá slevu či nikoliv). V platové sféře je na prvním místě u těchto částečných úvazků 20 hodin týdně a 30 hodin na druhém, ve mzdové sféře je pořadí opačné.

Graf 7: Týdenní pracovní doba osob, na které je čerpána sleva

Zdroj: Administrativní data o čerpání slevy za období únor 2023 až srpen 2025 mimo skupinu „mladší 21 let“, u které není odpracovaná doba sledována. Týdenní pracovní doba zaokrouhlena na celé hodiny.

Vyměřovací základy

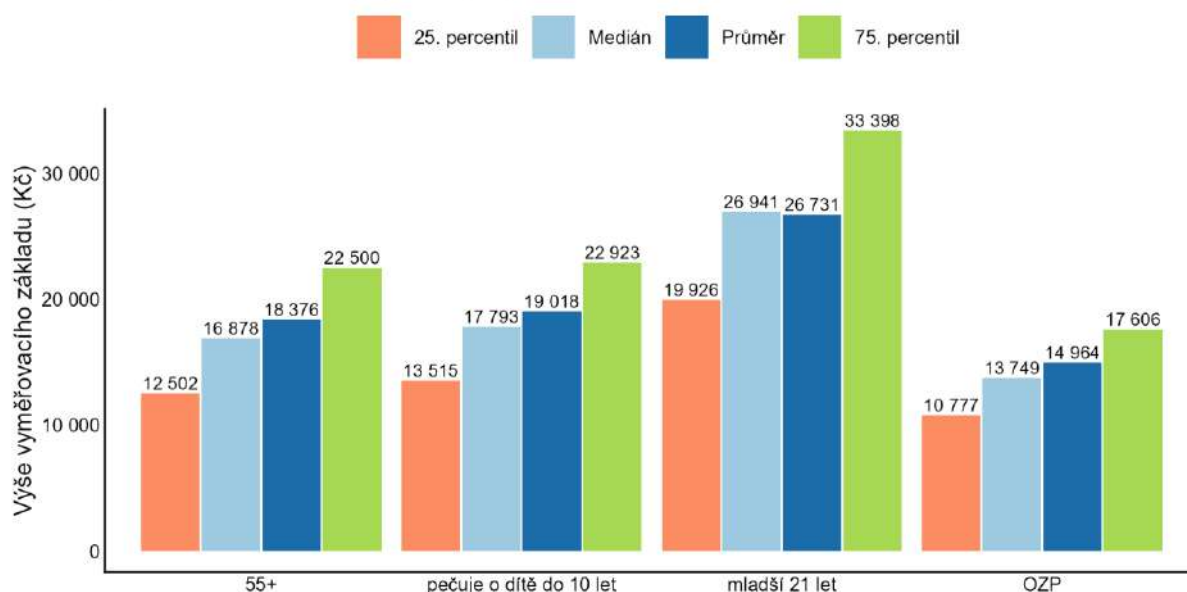
Průměrný vyměřovací základ zaměstnance podporovaného slevou je **23 049 Kč**. To je při průměrné týdenní pracovní době 23,3 hodin týdně pod průměrem hrubé měsíční mzdy.

⁴ Podíly počítáme z osob, u kterých je týdenní doba sledována, což jsou všichni mimo osoby zařazené ve skupině mladší 21 let, u nichž rozsah slevy není s ohledem na plošnou podporu této věkové skupiny sledován.

Graf 8: vyměřovací základy zaměstnanců, na které je čerpána sleva

Vyměřovací základu u 4 nejčastějších skupin čerpajících slevu podrobněji

Při 20hodinové týdenní pracovní době, mimo mladší 21 let (u této skupiny se odpracovaná doba nesleduje a bude ve většině případů vyšší)

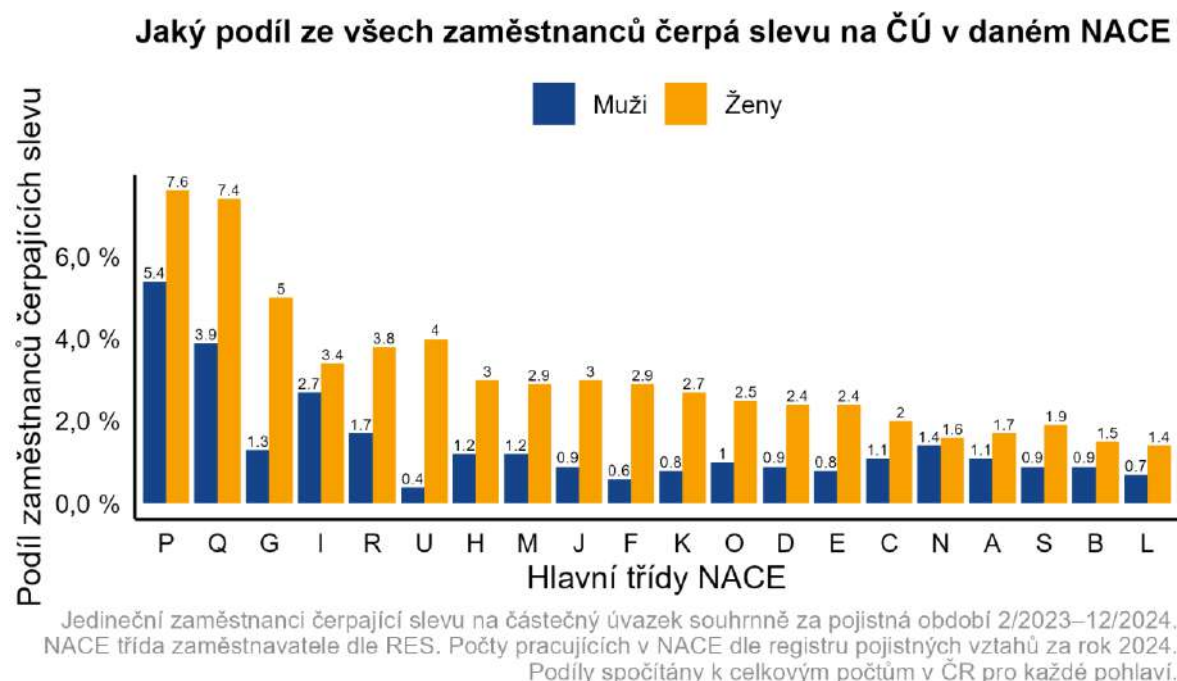

Zdroj: Administrativní data o čerpání slevy za období únor 2023 až srpen 2025. Týdenní pracovní doba 20 hodin měsíčně mimo skupinu mladší 21 let, u níž se pracovní doba neuvádí a bude (dle analýzy ISPV dat) ve většině případů vyšší než 30 hodin týdně.

Délka zaměstnání

67 % zaměstnaneckých vztahů, které podpořila sleva, trvalo ke konci roku 2024 déle než 2 roky – tedy déle, než vznikla možnost čerpat slevu. **U většiny zaměstnanců, kteří využívají slevu na zkrácený úvazek, tak nedošlo ke vzniku nového pracovního poměru. Nové** zaměstnanecké vztahy, na které je uplatněna sleva a trvají kratší dobu než 2 roky, se týkají celkem **26 619 osob**.

Graf 9: Relativní podíly zaměstnanců v odvětvích NACE čerpající slevu

Z hlediska tříd NACE relativně nejvíc zaměstnanců čerpá slevu v sektorech:

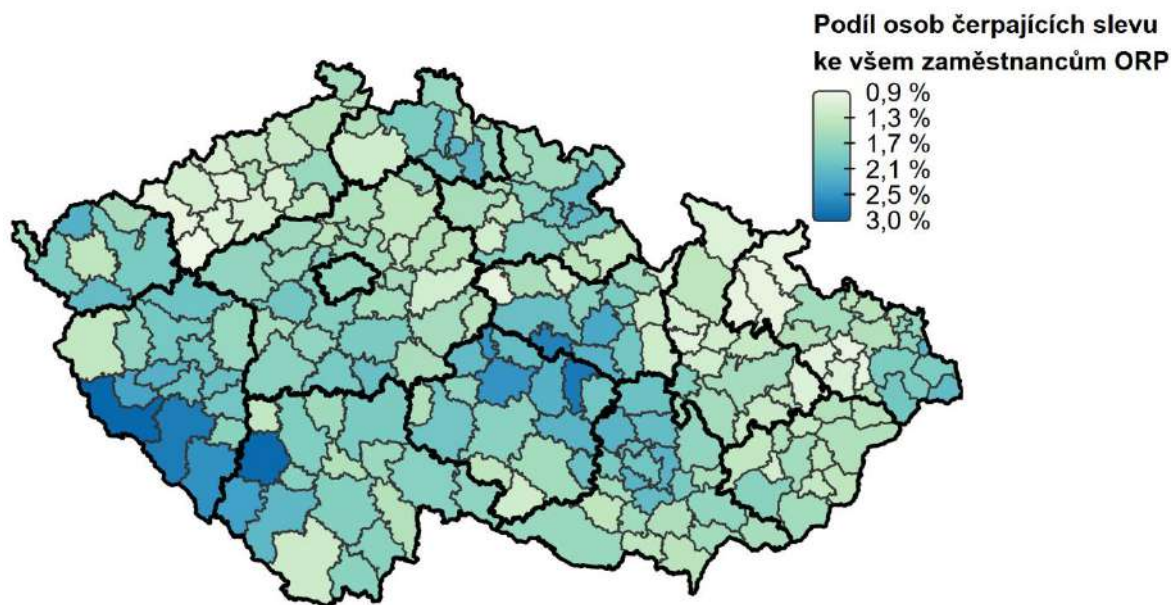
- P: Vzdělávání
- Q: Zdravotní a sociální péče
- G: Velkoobchod a maloobchod; opravy a údržba motorových vozidel
- I: Ubytování, stravování, pohostinství
- R: Kulturní, zábavní a rekreační činnosti

Úplný seznam NACE tříd

- A Zemědělství, lesnictví, rybářství
- B Těžba a dobývání
- C Zpracovatelský průmysl
- D Výroba a rozvod elektřiny, plynu, tepla a klimatizovaného vzduchu
- E Zásobování vodou; činnosti související s odpadními vodami, odpady a sanacemi
- F Stavebnictví
- G Velkoobchod a maloobchod; opravy a údržba motorových vozidel
- H Doprava a skladování
- I Ubytování, stravování, pohostinství
- J Informační a komunikační činnosti
- K Peněžnictví a pojišťovnictví
- L Činnosti v oblasti nemovitostí
- M Profesní, vědecké a technické činnosti
- N Administrativní a podpůrné činnosti
- O Veřejná správa a obrana; povinné sociální zabezpečení
- P Vzdělávání
- Q Zdravotní a sociální péče

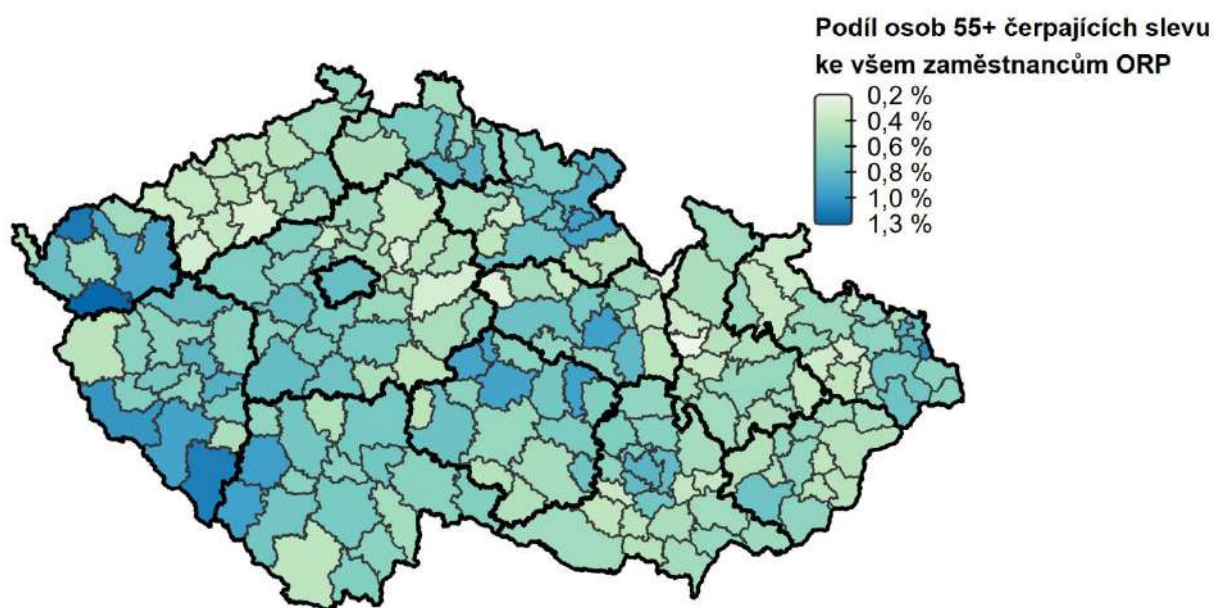
Regionální pohled

Graf 10: Jaký podíl všech zaměstnanců v jednotlivých ORP čerpá slevu

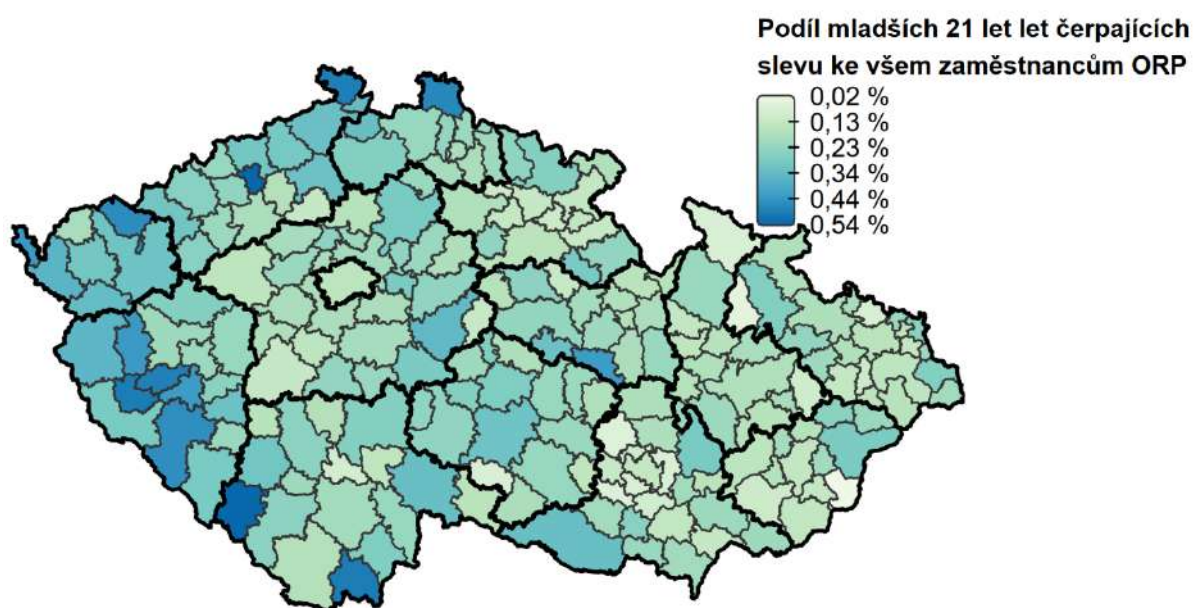
Podíl jedinečných zaměstnanců čerpajících slevu za pojistné období 01/2025 ke všem zaměstnancům (osobám v registru pojistných vztahů v daném ORP ve stejném období).
ORP dle trvalého bydliště zaměstnance v RPV.

Graf 11: Jaký podíl zaměstnanců ve skupině 55+ v jednotlivých ORP čerpá slevu

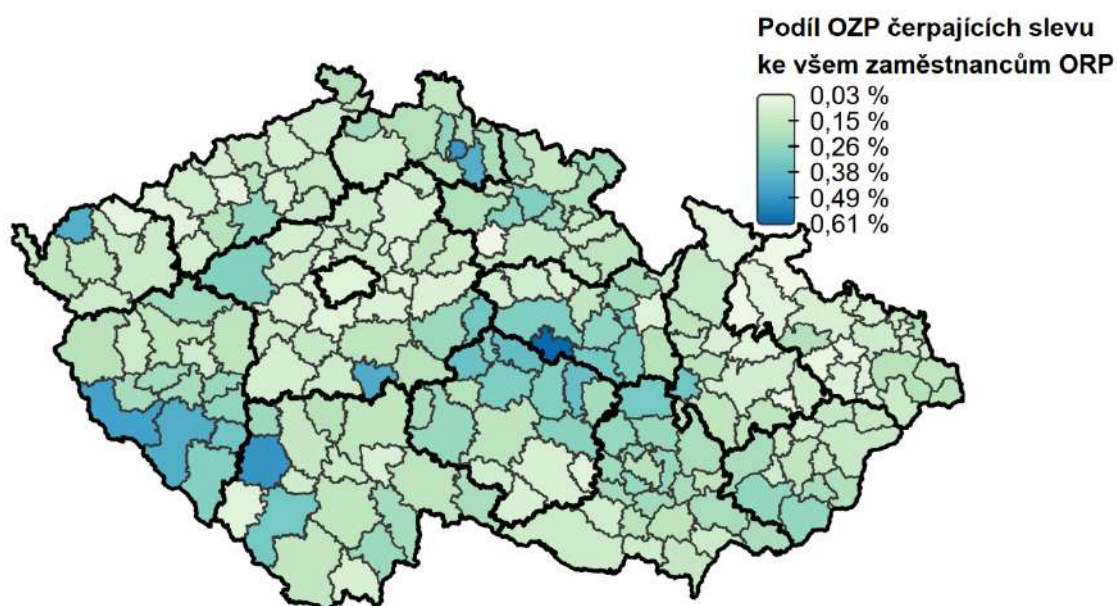
Podíl jedinečných zaměstnanců ve věku 55+ čerpajících slevu za pojistné období 01/2025 ke všem zaměstnancům (osobám v registru pojistných vztahů v daném ORP ve stejném období).
ORP dle trvalého bydliště zaměstnance v RPV.

Graf 12: Jaký podíl zaměstnanců mladších 21 let v jednotlivých ORP čerpá slevu

Podíl jedinečných osob mladších 21 let čerpajících slevu za pojistné období 01/2025 ke všem zaměstnancům (osobám v registru pojistných vztahů v daném ORP ve stejném období).
ORP dle trvalého bydliště zaměstnance v RPV.

Graf 13: Jaký podíl zaměstnanců se zdravotním postižením v jednotlivých ORP čerpá slevu

Podíl jedinečných OZP čerpajících slevu za pojistné období 01/2025 ke všem zaměstnancům (osobám v registru pojistných vztahů v daném ORP ve stejném období).
ORP dle trvalého bydliště zaměstnance v RPV.

Čerpání slevy z hlediska ekonomických subjektů

Podle počtu zaměstnanců

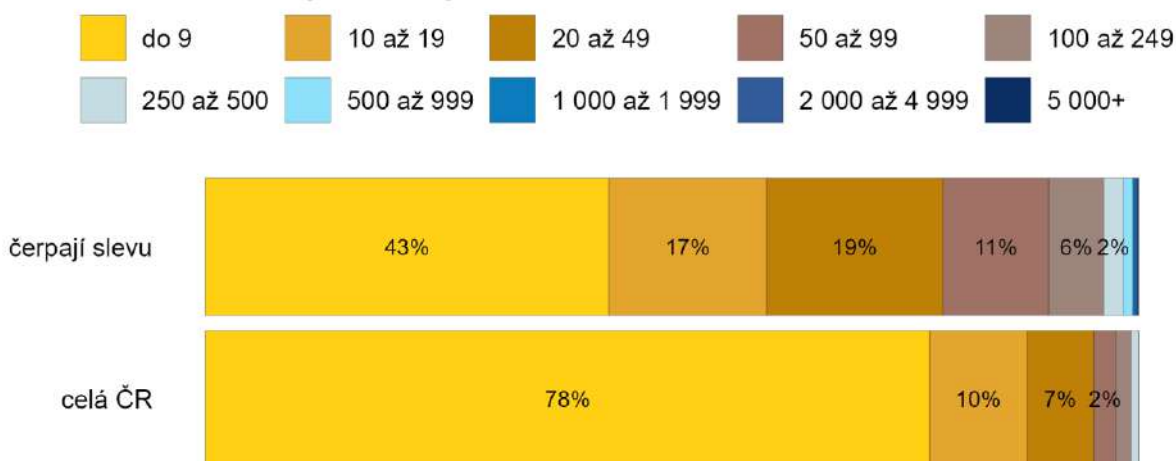
V této části analýzy vycházíme z rejstříku ekonomických subjektů vycházejícího z dat ČSSZ.

Nenaplnily se obavy, že by kvůli obavě z administrativní zátěže slevu využívaly pouze velcí zaměstnavatelé, kteří mají na tyto procesy aparát. Podle dat **42 %** unikátních firem čerpajících slevu tvoří naopak **ty nejmenší do 9 zaměstnanců**. **Firmy do 50 zaměstnanců představují 78 %** jedinečných firem čerpajících slevu.

Slevu čerpají v porovnání s celorepublikovou strukturou **častěji firmy s 50+ zaměstnanci**, těch je mezi celkem firem čerpajících slevu přibližně **5x více** než odpovídá jejich podílu v ČR, prvenství mají firmy nad 5 000 zaměstnanců, kterých je mezi příjemci slevy dokonce 8,5x více než odpovídá jejich podílu v ČR. Nejmenších firem do 9 zaměstnanců je mezi příjemci slevy naopak téměř 2x méně, než by odpovídalo jejich podílu v ČR, což může souviset s tím, že často nemají mezi zaměstnanci osoby z cílových skupin pracující na částečný úvazek v rozsahu 8 až 30 hodin týdně.

Graf 14: Jaké ekonomické subjekty čerpají slevu z hlediska velikosti

Podíl ekonomických subjektů podle počtu zaměstnanců

Pouze aktivní ekonomické subjekty, aktivní k 14. 2. 2025, a ne v likvidaci. Údaje o počtu zaměstnanců dle rejstříku ekonomických subjektů. Nejsou zahrnuty kategorie "Bez zaměstnanců" a "Neuvedeno", které v rámci celé ČR zahrnují společně 87 % subjektů, zatímco u těch kdo čerpají slevu pouze 1 %.

Celkově platí, že:

- V malých firmách **do 19 zaměstnanců** čerpaly slevy na 29 639 jedinečných zaměstnanců (17 % ze všech jedinečných zaměstnanců podpořených slevou⁵).
- Firmy s **20–99** zaměstnanci čerpaly slevy na 44 597 jedinečných zaměstnanců (26 % ze všech jedinečných zaměstnanců podpořených slevou).
- Firmy s **100–999** zaměstnanci čerpaly slevy na 45 973 jedinečných zaměstnanců (27 % ze všech jedinečných zaměstnanců podpořených slevou).
- Velké firmy s **více než 1 000 zaměstnanců** čerpaly slevy na 52 534 zaměstnanců (30 % ze všech jedinečných zaměstnanců podpořených slevou).

⁵ Z těch s uvedeným počtem zaměstnanců v registru ekonomických subjektů (platí i pro následující).

Seznam grafů

Graf 1: Počet jedinečných zaměstnanců, na něž byla v jednotlivých měsících čerpána sleva	6
Graf 2: Počet jedinečných ekonomických subjektů, které čerpaly v jednotlivých měsících slevu.....	6
Graf 3: Počet jedinečných zaměstnanců podle skupiny pro čerpání slevy	7
Graf 4 Podíly mužů a žen čerpající slevu v jednotlivých skupinách	8
Graf 5: Osoby ve skupině mladší 21 let	8
Graf 6: osoby ve skupině 55+	9
Graf 7: Týdenní pracovní doba osob, na které je čerpána sleva	9
Graf 8: vyměřovací základy zaměstnanců, na které je čerpána sleva.....	10
Graf 9: Relativní podíly zaměstnanců v odvětvích NACE čerpající slevu	11
Graf 10: Jaký podíl všech zaměstnanců v jednotlivých ORP čerpá slevu.....	12
Graf 11: Jaký podíl zaměstnanců ve skupině 55+ v jednotlivých ORP čerpá slevu.....	12
Graf 12: Jaký podíl zaměstnanců mladších 21 let v jednotlivých ORP čerpá slevu	13
Graf 13: Jaký podíl zaměstnanců se zdravotním postižením v jednotlivých ORP čerpá slevu.....	13
Graf 14: Jaké ekonomické subjekty čerpají slevu z hlediska velikosti.....	14